

CLÀSSICS UNIVERSITARIS

*el gust per
la lectura*

Curs 2014-2015

3r i 4t d'ESO

OSCAR WILDE

**EL CRIM DE LORD
ARTHUR SAVILE
I ALTRES CONTES**

Oscar Wilde

Guia de lectura
Orientacions didàctiques

El gust per la lectura
Curs 2014-2015 - 3r i 4t d'ESO
Oscar Wilde

El crim de Lord Arthur Savile i altres contes

Oscar Wilde

Guia de lectura
Noemi Bagés Fortacín
Núria Ivern Moretó

Departament d'Ensenyament
Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme
Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics

Novembre 2014

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	4
ORIENTACIONS PER AL PROFESSORAT	5
Objectius	5
Continguts	6
Dimensió comunicativa	6
Dimensió estètica i literària	7
Dimensió plurilingüe i intercultural	8
Criteris d'avaluació	8
EL CRIM DE LORD ARTHUR SAVILLE	
I. Abans de llegir	9
Fans de les històries de detectius	13
II. Tot llegint	15
Capítol 1: Quina festa!	15
Capítol 2: El destí és a les teves mans	28
Capítol 3: Primer intent	
Capítol 4: L'aprenent d'assassí	30
Capítol 5: A la tercera va la vençuda	30
Capítol 6: Quina ximpleria!	41
III. Després de llegir	44
Aspectes literaris	44
L'autor Wilde, un home controvertit	55
Quin tipus de narració és?	
Els personatges	25
L'estructura	27
Els tema principal: el sentit del deure	28
Els recursos	29
Les figures retòriques	30
Al voltant de la narració	34
L'època victoriana	34
Fem una ullada a un quiosc victorià... La premsa dins de la història	37
Les referències clàssiques	40
La quiromància	42
IV. Activitats per compartir la lectura	43
Parlem de llibres a la xarxa	43
Parlem-ne!	44
V. I a més a més, altres contes	45
Una visió global	45
Conte a conte	45

El crim de Lord Arthur Savile i altres contes
Orientacions didàctiques

1. El fantasma de Canterville	46
2. L'Esfinx sense secret	50
3. El milionari modèlic	52
BIBLIOGRAFIA	53
WEBGRAFIA	53

Presentació

Oscar Wilde va ser un artista d'una personalitat polèmica i controvertida, que va viure l'èxit i l'escalf de la societat i, també, el fracàs professional (al final de la seva trajectòria va patir l'ostracisme) i la misèria personal (va ser condemnat a treballs forçosos i repudiat per la seva dona). No seria fins després de la seva mort que el seu millor amic faria revifar l'interès intel·lectual i literari que l'autor es mereix.

L'edició triada per a l'elaboració d'aquesta guia de lectura d'*El Crim de Lord Arthur Savile i altres relats*¹ recull quatre narracions. La primera, que encapçala el títol del llibre i la segona, la popular *El fantasma de Canterville* són les més extenses, i de fet són considerades novel·les breus. A continuació podeu trobar-hi un parell de contes més, bastant més breus però igualment enginyosos.

Aquells alumnes que utilitzin altres edicions dels contes hauran de tenir en compte que les referències de paginació i les citacions que donem a la guia no coincidiran.

Aquesta guia de lectura està estructurada de la manera següent:

- **Abans de llegir.** L'apartat té l'objectiu de familiaritzar el lector amb el llibre que té a les mans. Es tracta d'analitzar la informació que ens proporcionen la portada, la contraportada, la il·lustració; en definitiva, les parts externes del llibre. També es pretén buscar connexions amb possibles coneixements previs de l'alumnat sobre l'autor, l'obra o la temàtica.
- **Tot llegint.** Conté activitats per facilitar la interpretació del text, estructurades per capítols, que s'han titulat (a la novel·la només estan numerats) per tal de guiar la lectura i l'argument.
- **Després de llegir.** Les activitats que hi apareixen pretenen ajudar a la reflexió sobre la forma i el contingut de l'obra escollida i el foment de la creativitat de l'alumnat. També es fan connexions amb àrees no lingüístiques i es donen pautes per al debat i la posada en comú d'impressions.

Esperem que aquesta guia serveixi d'ajuda per aprofundir en l'obra d'Oscar Wilde i per facilitar que els alumnes elaborin i comparteixin la seva interpretació sobre els textos llegits.

¹ Oscar Wilde *El crim de Lord Arthur Savile i altres relats*. Barcelona: Bambú, 2009. (Col·lecció Lletres Majúscules).

ORIENTACIONS PER AL PROFESSORAT

Objectius

- 1.** Fomentar el gust per la lectura, valorant-la com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món, i consolidar hàbits lectors.
- 2.** Descobrir la lectura com una eina de creixement i enriquiment personals.
- 3.** Valorar la llengua i la comunicació com a mitjà per a la comprensió del món, dels altres i d'un mateix, evitant qualsevol tipus de discriminació i estereotips lingüístics.
- 4.** Identificar els elements que configuren una obra literària (temps, espai, personatges, estructura, temes, argument i recursos) i analitzar-los.
- 5.** Comprendre i crear textos literaris utilitzant els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics, tot valorant el coneixement del patrimoni literari com una manera de simbolitzar l'experiència individual i col·lectiva.
- 6.** Desenvolupar un pensament crític, obert i flexible en els processos comunicatius originats a partir de la lectura i ser capaç de debatre, amb arguments i respecte, les idees pròpies i d'altri.
- 7.** Interaccionar amb els altres, comprendre'ls i expressar-se oralment, per escrit o audiovisualment, adoptant una actitud respectuosa i de cooperació.
- 8.** Relacionar la biografia d'Oscar Wilde amb elements que apareixen en la seva obra narrativa.
- 9.** Estimular la creativitat de l'alumnat.
- 10.** Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües.

Continguts

DIMENSÍO COMUNICATIVA

1. Comprensió i interpretació de textos escrits, tenint en compte les característiques específiques dels textos narratius.
2. Planificació i producció, oral o escrita, de textos narratius, argumentatius i descriptius.
3. Participació en debats orals sobre temes relacionats amb el contingut de les novel·les.
4. Actitud de cooperació i respecte crític envers les opinions diferents en les situacions de treball compartit.
5. Participació en la interacció com a eina per prendre consciència dels valors i sentiments propis i aliens, i per a la regulació de la conducta.
6. Cerca d'informació i hàbits de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels missatges, utilitzant estratègies prèvies a la cerca i amb recurs a fonts diverses.
7. Ús d'estratègies de recollida d'informació oral, aprendre a escoltar, saber seleccionar i valorar les diferents informacions.
8. Contrastació dels continguts dels textos analitzats amb els coneixements propis, abans i després de la lectura.
9. Cerca del significat del lèxic desconegut a partir del context, analitzant la forma de les paraules o usant diccionaris i contextualitzant les accepcions.
10. Lectura en veu alta de textos narratius amb dicció, entonació i ritme adequats, interpretant els signes de puntuació de manera apropiada.
11. Composició de textos orals, escrits (en suport paper o digital) i audiovisuals propis de l'àmbit acadèmic, especialment resums, exposicions senzilles i conclusions sobre les tasques i els aprenentatges fets amb atenció especial als narratius, descriptius, augmentatius i expositius.
12. Organització i valoració del treball individual per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma i per a la millora personal i del treball en equip per a la construcció col·lectiva del coneixement.

DIMENSÍO ESTÈTICA I LITERÀRIA

1. Lectura d'una obra de literatura de gènere narratiu seguint un itinerari literari.
2. Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura.
3. Identificació del gènere literari novel·lesc i de la variant novel·la de detectius, i de les seves característiques distintives.
4. Anàlisi dels elements que configuren una obra literària (personatges, lèxic, estructura narrativa, temps, espai, temes, recursos i argument) i dels elements narratius de les obres treballades.
5. Coneixement de les dades més significatives i rellevants de la biografia d'Oscar Wilde i de la seva obra *El crim de Lord Arthur Savile i altres relats*.

6. Creació de textos literaris amb tècniques de foment de la creativitat i de simulació, utilitzant alguns aprenentatges adquirits a les lectures.
7. Desenvolupament progressiu de l'autonomia lectora i de la consideració de la lectura com a font de coneixement del món i d'un mateix.

DIMENSÍO PLURILINGÜE I INTERCULTURAL

1. Conscienciació que les llengües són elements que defineixen la identitat personal i col·lectiva, una eina potenciadora de la comunicació i l'aprenentatge i una porta oberta a la comprensió del món i de les altres persones.
2. Conscienciació de la pertinença a una comunitat lingüística, social i cultural i actitud positiva d'interès i confiança davant la diversitat de llengües i cultures.
3. Interès per usar correctament la llengua pròpia i les apreses en el currículum escolar.
4. Coneixement, mitjançant l'exploració, de fonts d'informació diverses, en les llengües del currículum escolar.
5. Conscienciació de les pròpies actituds davant les diferències entre llengües i cultures, i valoració de les variacions lingüístiques i culturals.
6. Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
7. Actitud crítica davant dels missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació i voluntat de superar els prejudicis.

Criteris d'avaluació

L'avaluació inicial pot tenir com a punt de partida la lectura en veu alta, individual, d'un fragment de l'obra, per constatar el nivell lector de l'alumnat. També poden emprar-se les activitats de l'apartat «Abans de llegir» per avaluar-ne els coneixements previs.

L'avaluació sumativa, un cop llegida i treballada l'obra, pot fer-se amb una tria de les activitats dels apartats «Comprensió» i «Després de llegir». Aquestes eines s'han de complementar amb l'observació de la progressió dels alumnes amb relació a la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita de raonaments basats en el contingut de la lectura, i la capacitat de generar un text literari.

Alguns aspectes més concrets que poden ajudar a elaborar una pauta d'avaluació de l'alumnat són els següents:

- Participar activament i reflexivament en les activitats realitzades a l'aula.
- Comprendre i sintetitzar fragments de l'obra llegida.
- Seguint una pauta, produir textos narratius, argumentatius i descriptius.
- Identificar les característiques principals de la novel·la gòtica i comparar-les amb les que configuren l'obra.
- Mostrar interès per l'aprenentatge.
- Respectar els torns de paraula i les opinions dels altres.
- Tenir cura de la presentació de les activitats i lliurar-les puntualment.
- Treballar de manera autònoma, tant individualment com en grup, i prendre consciència de la importància de la feina feta correctament, i sentir-se'n satisfet després.

EL CRIM DE LORD ARTHUR SAVILE

I. ABANS DE LLEGIR

1. Test. M'agradarà llegir *El Crim de Lord Arthur Savile i altres relats*?
Trieu una resposta per a cada pregunta o situació.

1	Avui t'han dit a classe tots els llibres que has de llegir aquest curs.
	a) Quina casualitat! Ja els he llegit tots. Com sempre!
	b) Si els han triat, deu ser perquè tenen interès... A veure com va.
	c) Uf! Han de ser tants? Segur que són llarguíssims, a més!

2	Fent zàpping has trobat una pel·lícula de detectius.
	a) Que bé! M'encanten!
	b) Ai, el cor em fa un bot! Canvio de canal!
	c) Altra vegada aquesta? Quina pena... Les pel·lícules de crims em fan badallar d'avorriment...

3	Ets a casa, sense ningú més. És de nit i hi ha tempesta. Tot va bé fins que es talla el corrent elèctric i quedes a les fosques.
	a) A les palpentes, vaig fins on tinc guardades les llanternes i agafo un llibre per entretenir-me.
	b) Em tapo el cap amb un jersei, desitjant que torni la llum: els llamps em fan veure al menjador persones que realment no hi són...
	c) No deixo que em vencin els nervis. Compto fins a tres i vaig a buscar una espelma.

4	Si has de fer un viatge, mai et descuides de ficar a la maleta...
	a) Dos llibres (i si se m'acaba el primer abans del que tenia previst?)
	b) La guia de la ciutat i l'MP3.
	c) La <i>play</i> i el mòbil amb les millors aplicacions d'entreteniment.

5	Ets a la biblioteca i una senyora et pregunta si saps on és la secció de novel·la de detectius.
	a) Ja l'hi acompanyo, senyora. Ja sap què vol llegir? Jo puc recomanar-li'n algun...
	b) Ai, no, em sap greu... Normalment vinc a buscar informació per als treballs, només...
	c) Doncs no, ho sento... No vinc mai... Però vostè em sap dir a mi on és el vàter?

Ara, comptabilitzeu les vostres respostes i llegiu el resultat corresponent:

Majoria de respostes A:

Sents passió per la lectura! Has llegit llibres de molts tipus diferents, sobre molts temes i de molts estils. Si encara no coneixes *El crim de Lord Arthur Savile*, llegeix-lo: quedaràs atrapat des del principi. Cada pàgina és una sorpresa!

Majoria de respostes B:

Sempre estàs a l'expectativa i aculls amb entusiasme les bones idees. Tot i que els llibres gruixuts et fan venir una mica de vertigen, saps reconèixer la qualitat i la valor. Ets més aviat pragmàtic, però has de reconèixer que les històries d'assassinats et fan una mica de por. Tranquil·litza't! Aquesta no fa gens de basarda!

Majoria de respostes C:

Les lletres se't barregen i les línies no s'acaben mai... Per què llegir, si avui hi ha tanta cultura en uns altres formats? Ep! No pateixis! Aquest recull de contes no se't farà pesat: abans que te n'adonis, se t'aniran acabant.

Fans de les històries de detectius

2. Quines històries de detectius o de crims coneixeu? Digueu si són novel·les, narracions breus, sèries, films...

Resposta oberta. Sugeriments:

- **Novel·les:** Qualsevol dels tres autors mencionats a l'enunciat.
- **Sèries:** *CSI, Breaking Bad, The Wire, etc.*
- **Films:** els de Sherlock Holmes, James Bond, etc.

Les històries de detectius tenen els orígens en l'època victoriana. Edgar Allan Poe, Sir Arthur Conan Doyle i Agatha Christie són tres dels autors que les van popularitzar. En l'actualitat, aquest gènere ha experimentat un nou bum: s'han publicat moltes novel·les, especialment d'autors dels països nòrdics, i també moltes sèries de televisió i pel·lícules.

3. Amb el llibre a les mans.

- Heu sentit mai a parlar d'Oscar Wilde? En cas afirmatiu, què en sabeu?
Resposta oberta.

- Mireu les il·lustracions del llibre.

- Què us suggereixen els personatges
Resposta oberta.
- En quin temps diríeu que transcorre la història?
Resposta oberta.
- Podeu identificar Lord Arthur Savile?
Resposta oberta.

4. Llegiu la contraportada.

- Quin significat creieu que té la frase «Lord Arthur s'hi ofereix amb entusiasme, sense sospitar que l'horror i la tragèdia també es poden endevinar»? Quines pistes us dona sobre l'argument de la història?
Resposta oberta.
- Obriu el llibre per la pàgina de l'índex. A més d'«El crim de Lord Arthur Savile», hi ha tres contes més. Apunteu els títols i responeu:

El crim de Lord Arthur Savile i altres contes

- «El fantasma de Canterville»
- «L'esfinx sense secret»
- «El milionari model»

Els contes de Wilde s'han fet molt populars. Potser us n'han explicat algun, però sense referència a l'autor.

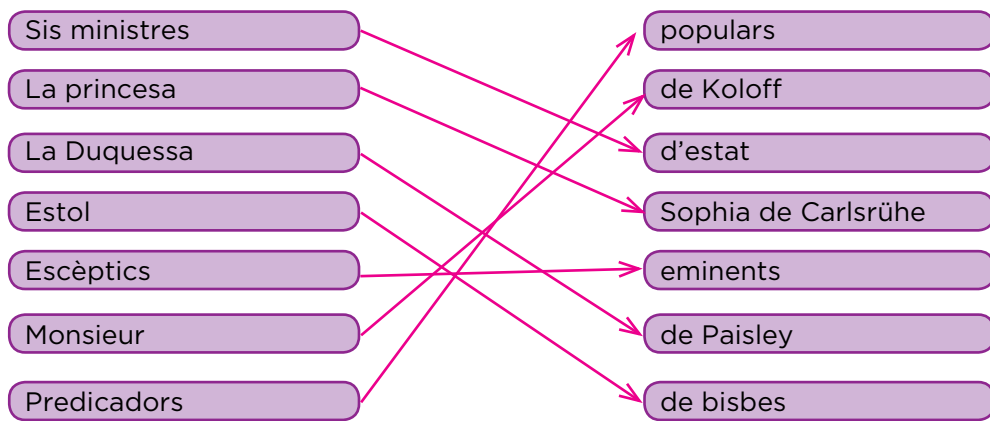
- Pels títols, creieu que en reconeixeu cap?
Resposta oberta.
- Quin us crida més l'atenció?
Resposta oberta.

II. TOT LLEGINT

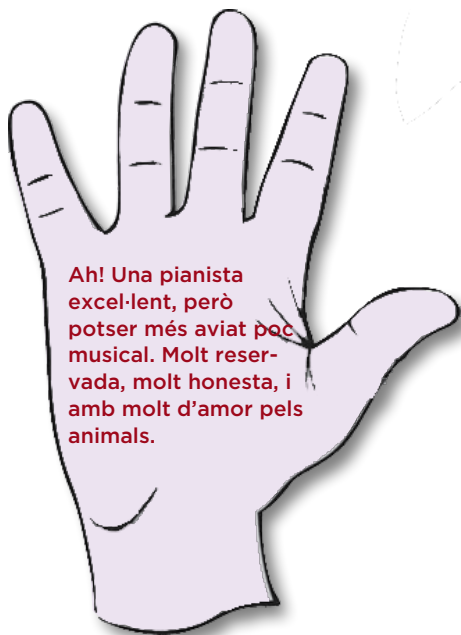
Capítol 1: Quina festa!

1. A l'època victoriana, els aristòcrates i les classes altes solien organitzar vetllades per divertir-se. La nostra història comença precisament en una festa: la recepció de Lady Windermere, que aconsegueix reunir una multitud de personatges i personalitats de l'època.

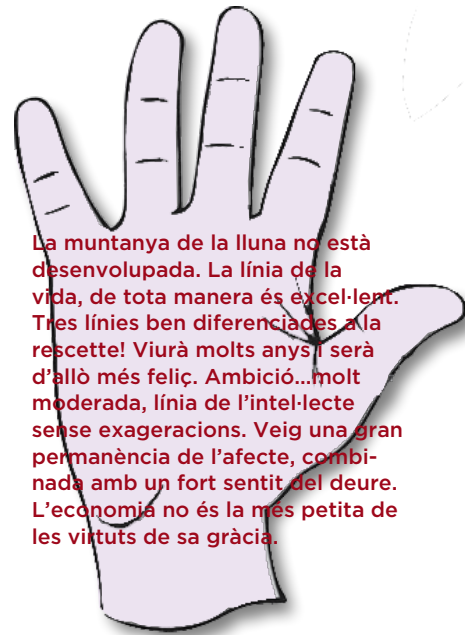
- L'autor esmenta molts dels convidats, alguns de molta categoria! Completeu els noms d'algunes de les personalitats més rellevants de la vetllada tot unint les parts de les dues columnes :

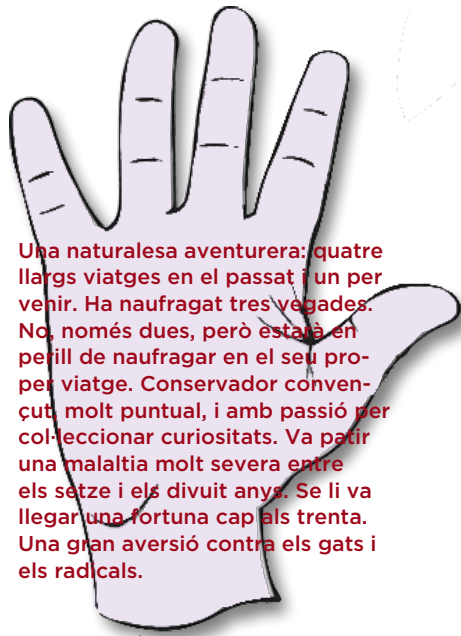
- A quins convidats els llegeix la mà el quiromàntic senyor Paisley? Escriu el nom a sota de cada text:

A Nom: Lady Flora

B Nom: La Duquessa de Paisley

C Nom: Sir Thomas

D Nom: Lord Arthur

E Nom: E. Lady Fermor

F Nom: F. Lady Windermere

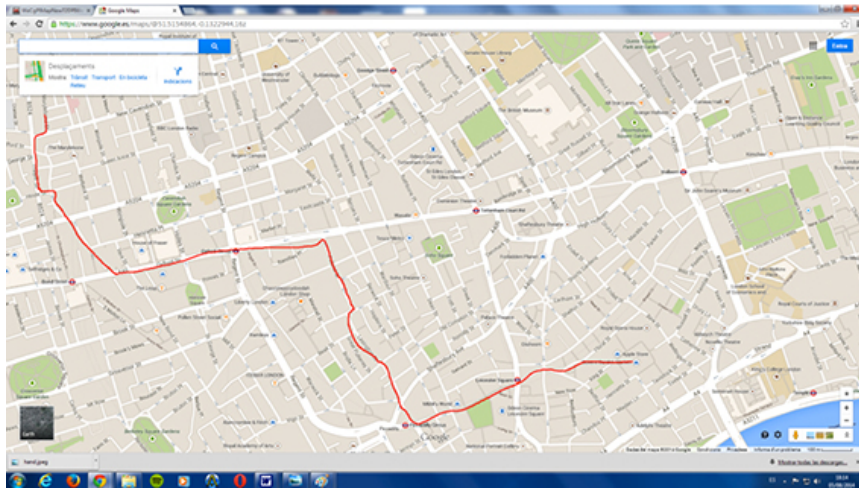
Capítol 2: El destí és a les teves mans

2. El capítol segon ens desvela el terrible destí que el quiromàntic ha vist a la mà de Lord Arthur Savile. Com creieu que se sent el personatge? Com descriuríeu la seva reacció?

Resposta suggerida: La reacció del personatge és d'angoixa i pànic alhora. Intenta assimilar el terrible destí que l'espera encara que la imatge d'ell mateix com un assassí li provoca un terrible rebuig.

3. Observa la imatge de la portada desplegable i contesta les preguntes que trobaràs a continuació.

- En el mapa de Londres actual que teniu a sota marqueu el recorregut aproximat que segueix el pobre Lord Arthur. Veureu que passa per zones molt populars en l'actualitat.

- Després assigneu una escena a cada carrer:

**Oxford Street, Bentinck House, Portland Place, Belgrave Square,
Covent Garden, església de Marylebone, Piccadilly Circus,
Rich Street, parc.**

Bentinck House	La nit era molt freda, i els fanals de gas al voltant de la plaça tremolaven i feien pampallugues per culpa del vent.
Parc	Es va estintolar, sense forces, a la tanca, va refrescar el front contra el metall humit, i va escoltar el silenci tremolós dels arbres.
Oxford Street	D'un pati fosc en van sortir renecs i cops de puny, seguits de xiscles estridents i, arraulides en un portal humit, va veure les formes geperudes de la pobresa i la vellesa.

Església de Marylebone	El carrer silenciós semblava una llarga cinta de plata brunyida, esquitxada aquí i allà amb els arabescos de les ombres que fimbraven.
Portland Place	Es va afanyar a caminar, mirant de tant en tant al seu voltant, com si tingués por que el seguissin.
Rich Street	A mesura que s'hi acostava, la paraula «Assassinat» impresa en lletres negres, li va saltar a la vista.
Piccadilly Circus	Amb prou feines recordava on havia anat. Tenia un record vague d'haver voltat per un laberint de cases sòrdides, d'haver-se perdut per una teranyina gegant de carrers ombrívols.
Covent Garden	Hi havia alguna cosa en el delicat encís del matí que li semblava inexpressablement patètic, i va pensar en tots els dies que a l'alba són bells i al crepuscle tempestuosos.
Belgrave Square	Quan hi va arribar, el cel ja era d'un blau esllanguit, i els ocells començaven a cantar als jardins.

Capítol 3: Primer intent

4. Aquest capítol descriu les trifulgues de Lord Arthur l'endemà de la seva visita al quiromàntic fins que decideix marxar a Venècia. Trieu la resposta correcta:
1. Lord Arthur es lleva i...
 - a. Mira embadalit el retrat de trets perfectes de la seva estimada i no pot reprimir el plor. Per calmar-se decideix prendre un bany i fumar-se un cigarret.
 - b. Mira per la finestra i la vida li sembla encisadora. Es pren una tassa de xocolata, un bany i es fuma un cigarret.**
 - c. Després de la xocolata, el bany i la cigarreta se sent molt millor. Mentre mira el retrat de la seva promesa decideix seguir endavant amb el casament.
 2. La frase «Molts homes en la seva situació s'haurien estimat més seguir el camí farcit de primaveres de la frivolitat i la postergació que no pas escalar els cims costeruts del deure».
 - a. Molts homes haurien decidit no creure la profecia del quiromàntic i seguir la seva vida.
 - b. La frivolitat de certes persones els impedeix tenir una vida feliç.
 - c. Molts homes no haurien estat capaços de complir amb la tasca que el destí els demanava abans de casar-se i poder ser feliços.**
 3. Quan decideix fer una llista per resoldre qui ha de ser la seva víctima s'adona que:
 - a. Té molts enemics.
 - b. No té cap parent llunyà adient.
 - c. La seva víctima ha de ser algun familiar o amic perquè no és moment de rancúnies.**
 4. Lord Arthur escull Lady Clementine com la víctima ideal perquè:
 - a. Ell és prou ric i no en necessita l'herència.**
 - b. L'anciana ja està molt malalta.
 - c. La relació amb Lady Clementine sempre ha estat molt tensa.
 5. Com obté el verí per matar la seva víctima?
 - a. Primer llegeix llibres sobre el tema a la biblioteca i després demana el verí al seu farmacèutic amb l'excusa que li cal sacrificar el gos.**
 - b. Es dirigeix a un amic seu farmacèutic i li demana consell.
 - c. Després de comprar flors per a la seva promesa i de passar una estona llegint a la biblioteca, prepara ell mateix la fórmula mortal.
 6. Quan Lord Arthur arriba a casa de Lady Clementine...
 - a. De seguida li dona el verí, amagat dins d'un bombó de xocolata.
 - b. Li explica que li ha portat un medicament homeopàtic que s'ha de prendre quan no es trobi bé.**
 - c. Dissimuladament tira el verí dins la tassa de te de Lady Clementine quan aquesta no se n'adona.

- 7.** Després de la visita a Lady Clementine, Lord Arthur parla amb la seva promesa i li diu...
- a.** Que han de posposar el casament a causa d'un viatge imprevist a Venècia.
 - b.** Que han de posposar el casament a causa dels problemes greus de salut de Lady Clem.
 - c.** **Que han de posposar el casament fins que es pugui deslliurar d'uns compromisos terribles que li impedeixen ser un home lliure.**

Capítol 4: L'aprenent d'assassí

5. El concurs dels perquès. Treballeu per parelles. L'alumne A té un quadre amb sis preguntes i l'alumne B en té un de diferent. Intenteu ser més ràpids que els vostre company a l'hora de trobar les respostes al qüestionari.

Alumne A

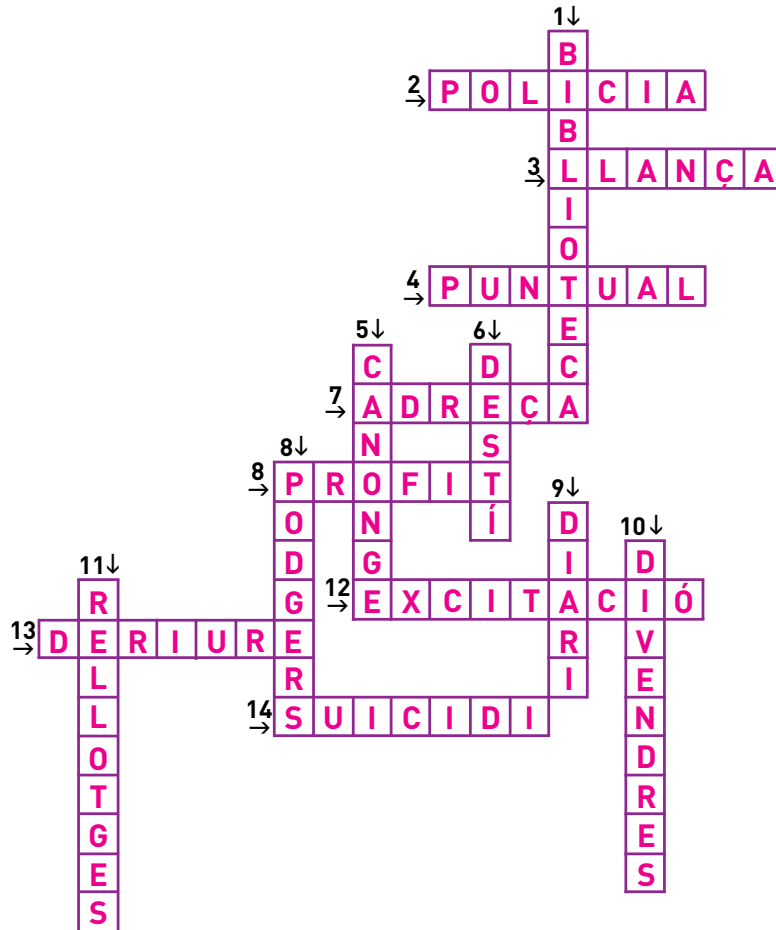
1. Per què a Venècia Lord Arthur i el seu germà passen plegats "una quinzena deliciosa"?
Perquè fan vacances, munten a cavall, van amb gòndola, iot, etc.
2. Per què Lord Arthur consulta la columna de necrològiques del *Times*?
Per saber si Lady Clem ha mort.
3. Per què decideixen baixar per la costa fins a Ravenna després de l'estada a Venècia?
Per anar a caçar becades.
4. Per què decideix tornar a Londres després de llegir un telegrama?
Perquè ja ha aconseguit assassinar algú i pot casar-se.
5. Per què no hi dubte que Lady Clementina mor de mort natural?
Perquè l'han trobada morta al llit sense haver sofert dolor.
6. Per què trobar la seva promesa a casa de Lady Clementine és demolidora per a Lord Arthur?
Perquè troba la pastilla de verí i això vol dir que ell no és l'assassí.

Alumne B

1. Per què malgrat totes les activitats que fa amb el seu germà a Venècia Lord Arthur no és feliç?
Perquè estava pendent de la mort de Lady Clem.
2. Per què decideix marxar de Venècia i baixar fins a Ravenna?
Per caçar becades.
3. Per què l'advocat de Lady Clementine li prega que torni immediatament?
Per pagar factures de Lady Clem.
4. Per què Lord Arthur se sent comogut per Lady Clementina?
Perquè li deixa part de l'herència.
5. Per què la vida li torna a semblar bella i resplendent després de la mort de Lady Clementine?
Perquè ja es pot casar.
6. Per què Lord Arthur se sobressalta quan la seva promesa troba una capseta de plata a casa de la difunta Lady Clementine?
Perquè a dins hi troba la pastilla de verí i això vol dir que ell no és l'assassí.

Capítol 5: A la tercera va la vençuda

6. Si heu llegit el capítol amb atenció podreu enllestir els mots encreuats següents fàcilment. Empleneu les caselles amb les paraules que falten a les definicions que se us presenten:

HORIZZONTAL

2. La persona que fa aquesta pregunta: Li ha caigut alguna cosa, senyor?
3. Lord Arthur té una idea brillant i en lloc de saludar el quiromàntic, el ... al riu.
4. Lord Arthur ha d'admetre que la dinamita és un agent poderós però no gaire...
7. Scotland Yard donaria qualsevol cosa per saber-la.
8. El canonge creu que rebre un rellotge explosiu com a regal demostra que la gent llegeix els seus sermons i en treu...
12. Estat en què Lord Arthur viu els dos dies següents a la seva visita a casa de Herr Winnckelkopf.
13. Quina mena d'atac pateix la família quan explota el rellotge?
14. La mort del quiromàntic es considera un...

VERTICAL

1. On deixa el rellotge quan el reben a la canongia?
5. Segona víctima de Lord Arthur.
6. Després del fracàs dels dos intents d'assassinat, Lord Arthur creu que el ... l'ha traït.
8. Qui es troba Lord Arthur tot passejant per la riba del Tàmesi?
9. Lord Arthur espera tenir notícies de l'explosió a través del...
10. Dia de la setmana que Lord Arthur vol que esclati el rellotge explosiu.
11. El canonge de Chichester en col·lecciona.

Capítol 6: Quina ximpleria!

7. Expliqueu el significat de les paraules que posen punt final a aquest capítol i a la història:

Quina ximpleria! -va exclamar Lady Windermere-. No havia sentit una ximpleria tan gran com aquesta en tota la meua vida. (p. 65)

- Què és el que Lady Windermere considera una ximpleria?

Resposta oberta.

- En quin sentit són iròniques les paraules de Lady Windermere?

Resposta oberta.

- Com explicaríeu el final de la història a algú que no l'hagi llegida?

Resposta oberta.

III. DESPRÉS DE LLEGIR

Aspectes literaris

L'autor Wilde, un home controvertit

1. A les pàgines finals del llibre que heu llegit trobareu un quadern documental sobre Oscar Wilde. Llegiu atentament la seva biografia i comprovareu per què era un personatge tan especial:
 - Aquesta llista de fets importants a la seva vida està desordenada. Sense mirar el llibre, podríeu classificar els fets en les diferents etapes de la vida de l'autor?

1. Va ser deixeble de Parter i Ruskin, dos intel·lectuals que van determinar la seva concepció de la literatura.
2. Va ser alumne de l' il·lustre classicista Pentland Mahaffy.
3. Va viure a Dublín.
4. Es va arruïnar econòmicament i moralment.
5. Va viure a Londres amb el pintor Frank Miles, que el va ajudar a introduir-se a l'escena artística de la ciutat.
6. Es va casar amb Constance Lloyd, amb qui va tenir dos fills.
7. Va estudiar en una prestigiosa escola masculina, on va guanyar diversos premis d'escriptura.
8. Va passar dos anys a la presó.
9. Es va adherir al moviment esteticista.
10. Va viatjar als Estats Units per donar a conèixer l'esteticisme.
11. Va aconseguir una beca per estudiar lletres clàssiques al Magdalen College d'Oxford.
12. Va escriure les seves obres literàries més rellevants.
13. Va viatjar a Grècia i Roma.
14. La seva detenció va escandalitzar la societat anglesa.
15. Es va crear una imatge d'home extravagant i original.
16. Es va instal·lar a París.

Irlanda: Infantesa i adolescència (1854-1874)	Va estudiar en una prestigiosa escola masculina, on va guanyar diversos premis d'escriptura.
	Va ser alumne de l'il·lustre classicista Pentland Mahaffy.
	Va viure a Dublín.
	Va aconseguir una beca per estudiar lletres clàssiques al Magdalen College d'Oxford.
Oxford: la construcció de l'artista (1874-1878)	Es va adherir al moviment esteticista.
	Va viatjar a Grècia i Roma.
	Es va crear una imatge d'home extravagant i original.
	Va aconseguir una beca per estudiar lletres clàssiques al Magdalen College d'Oxford.
	Va ser deixeble de Parter i Ruskin, dos intel·lectuals que van determinar la seva concepció de la literatura.
Londres: l'èxit social i artístic (1878-1895)	Va viure a Londres amb el pintor Frank Miles, que el va ajudar a introduir-se a l'escena artística de la ciutat.
	Va viatjar als Estats Units per donar a conèixer l'esteticisme.
	Es va casar amb Constance Lloyd, amb qui va tenir dos fills.
	Va escriure les seves obres literàries més rellevants.
Etapa final: la presó i l'exili (1895-1900)	La seva detenció va escandalitzar la societat anglesa.
	Es va instal·lar a París.
	Va passar dos anys a la presó.
	Es va arruïnar econòmicament i moralment.

2. Oscar Wilde va ser conegut i reconegut per la seva brillant literatura, però també per la seva peculiar personalitat. Voleu saber per què? Després de la biografia trobareu dues pàgines dedicades a la personalitat de l'autor. Si les llegiu sabreu per què Wilde era definit com a egocèntric i narcisista, extravagant i excèntric, hedonista i vitalista, brillant conversador, enginyós, irònic, rebel i innovador.

- Per parelles, discutiu quines qualitats considereu positives i negatives, i empleneu el gràfic. Després compareu els resultats amb la resta de companys. Són gaire diferents?

Resposta oberta.

El gràfic està format per dos quadres rectangulars amb punts de suspensió horitzontals per escriure. A la part superior dels quadres hi ha una línia horitzontal amb punts de suspensió. A la part inferior dels quadres hi ha una línia horitzontal amb punts de suspensió. Els quadres estan connectats per una línia central amb un polze verd cap amunt i un polze vermell cap avall.

2. Ara que ja coneixeu bé Òscar Wilde, contesteu les preguntes següents:
- Quina és la impressió que heu rebut sobre la seva personalitat? Creieu que és un personatge interessant?
Resposta oberta.
 - Imagineu que viatgeu en el temps i coincideu amb ell en alguna de les festes victorianes, us hauríeu fet amics? Raoneu la vostra resposta.
Resposta oberta.
 - Per parelles, intenteu crear un perfil de facebook d'Oscar Wilde. El podeu fer en català o en anglès. Quines fotos hi posaríeu? Quines de les seves frases famoses penjaríeu? Quins amics tindria? Podeu fer servir aquestes fonts d'informació:

<http://www.cmgww.com/historic/wilde/index.php>

http://ca.wikipedia.org/wiki/Oscar_Wilde

<http://www.biography.com/people/oscar-wilde-9531078>

Resposta oberta. S'ha de tenir present que la xarxa social ha de ser gestionada pel docent i que s'han de tenir presents les normes relatives a la protecció de dades personals, l'ús d'imatges, propietat intel·lectual, Internet i correu electrònic que afecten els alumnes menors d'edat.

Quin tipus de narració és?

4. El relat que ens ocupa sovint ha estat definit com una sàtira del gènere de detectius. Però anem a pams i repassem les característiques de la sàtira i del gènere de detectius.

SÀTIRA	<p>Modalitat literària que té per objecte la denúncia, mitjançant l'escarni, d'usos i comportaments socials coetanis, individuals o col·lectius, que l'autor considera reprovables. N'és característica la combinació d'un judici moral censorador i una representació ridiculitzadora d'allò que l'escriptor s'ha proposat denigrar.</p> <p>Les tècniques més usuals amb què degrada les seves víctimes són la descripció exagerada de les situacions, el retrat caricaturesc dels personatges (reduïts a estereotips), l'animalització, la paròdia, l'ús d'un llenguatge revoltant per obscè o escatològic, i, en suma, la potenciació de tots els recursos irònics del discurs.</p> <p>(Font:http://www.enciclopedia.cat/)</p>
CARACTERÍSTIQUES DE LA NOVEL·LA DETECTIVESCA	
Personatges	<ul style="list-style-type: none">• No és necessari que el protagonista principal sigui un detectiu professional o policia.• El detectiu no ha de cometre l'assassinat.• El detectiu ha de ser presentat al principi de la història. El culpable no pot aparèixer al final, ha d'intervenir en algun punt inicial de la història.• El culpable ha de tenir motius per cometre el crim. Ha de ser un personatge coherent.• Hi ha d'haver personatges secundaris que ajudin a la coherència de la història i que el lector pugui considerar possibles sospitosos.
Localització	<ul style="list-style-type: none">• La localització ha de ser descrita amb detall per l'autor.• Ha de ser realista.
Trama	<ul style="list-style-type: none">• Hi ha un crim que ha de ser resolt pel protagonista principal.• Hi ha d'haver pistes que permetin al lector fer de detectiu pel seu compte i investigar el crim.• El crim ha de ser comès en els primers capítols de la història.
Problema	<ul style="list-style-type: none">• El crim ha de ser violent, preferiblement un assassinat.• El crim ha de ser creïble i plausible.
Solució	<ul style="list-style-type: none">• La resolució del cas ha de tenir lloc al final del llibre i ha de ser creïble i plausible.• El detectiu ha de poder resoldre el cas mitjançant raonaments i mètodes científics.

- Ara que ja sabeu quines són les característiques de la sàtira i de la novel·la de detectius, és hora que analitzeu en quin sentit el conte que acabeu de llegir es pot considerar una sàtira de la novel·la de detectius. Quins elements dels que apareixen a la taula que trobareu a continuació es relacionen amb la novel·la de detectius? Quines modificacions d'aquests elements la transformen en una sàtira?

Personatges	<ul style="list-style-type: none">• El tret principal que converteix la història en una sàtira és el fet de convertir el personatge principal en assassí.• La figura del policia és completament inútil: apareix a l'escena del crim quan aquest ja ha tingut lloc i és incapaç d'adonar-se'n.
Localització	<ul style="list-style-type: none">• La localització és totalment realista i descrita amb la precisió d'una bona novel·la de detectius!
Argument	<ul style="list-style-type: none">• El fet que el protagonista es vegi obligat a assassinar algú capgira l'ordre habitual d'una novel·la policíaca i dóna lloc a situacions hilarants i absurdes. L'autor posa l'assassí a buscar les víctimes en comptes de posar un detectiu a buscar pistes per resoldre el cas.
Problema	<ul style="list-style-type: none">• El problema sorgeix de la llegida de mans, la qual cosa no té cap mena de base científica. És una paròdia dels principis morals victorians.
Solució	<ul style="list-style-type: none">• La solució arriba precisament després de dos intents fallits d'assassinat i ben bé per casualitat. És irònic que la "solució" al problema de Lord Arthur vingui del quiromàntic.

Si en voleu saber més sobre la novel·la detectivesca:

http://ca.wikipedia.org/wiki/Novel%C2%B7la_detectivesca

http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/b71e5bbd-42a8-4155-81f4-a1b1e37ed5fc/conf_0910_detectius.pdf

Els personatges

El protagonista

5. Lord Arthur Savile a debat! El protagonista de la novel·la és un personatge controvertit, ja que Wilde juga a transformar els estrictes principis morals de l'època en una paròdia. Dividiu la classe en dos grups o bé ajunteu-vos per parelles i contesteu les preguntes que trobareu a continuació. Guanya qui aconsegueix una llista més llarga d'arguments a favor o en contra.

- Quants de vosaltres considereu Lord Arthur un bon ciutadà i un home de conviccions fortes i nobles?
- Quants de vosaltres considereu que és un babau que actua seguint supersticions absurdes?

Solució suggerida:

Arguments a favor	Arguments en contra
<ul style="list-style-type: none">• Estima la seva promesa.• Intenta complir el seu destí.• No assassina per motius econòmics o per cobdícia. L'assassinat queda justificat.• És un home valent.• Intenta complir el seu deure malgrat que no està d'acord amb la tasca que ha de fer	<ul style="list-style-type: none">• És molt crèdul: no posa en dubte les paraules del quiromàntic en cap cas.• Menteix a la seva estimada sobre els motius per posposar l'enllaç.• No té escrúpols i mata una persona.• Intenta assassinar dues persones innocents.• Anteposa la seva felicitat a la vida d'una persona.

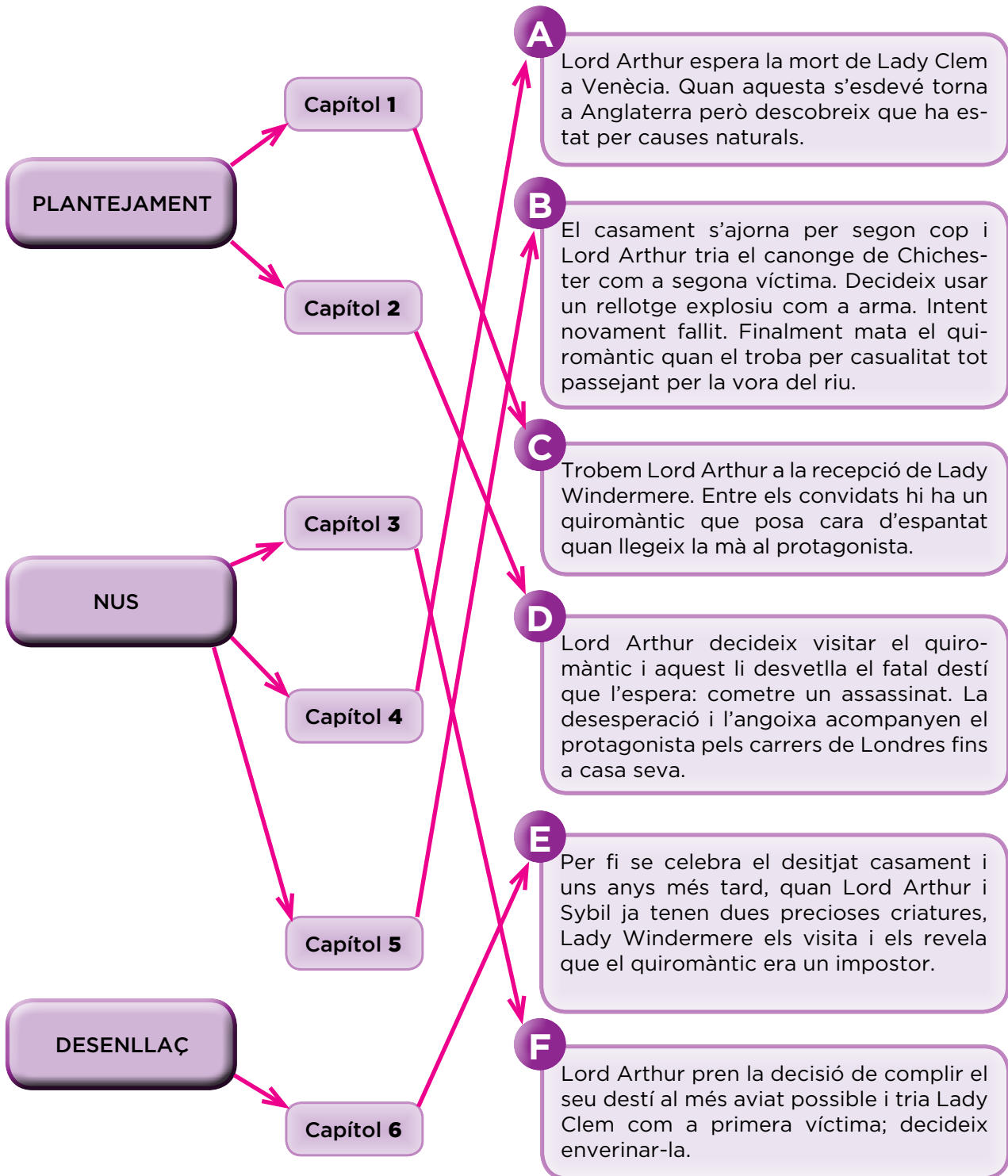
Secundaris principals

6. El nostre personatge principal és Lord Arthur, però després tenim una sèrie de personatges secundaris sense els quals la trama no seria possible. De fet, són personatges rellevants, ja que l'autor en fa una descripció física detallada. Expliqueu la importància del paper dels personatges següents i busqueu-ne la descripció dins del relat:

Mr. Podgers	<p>El quiromàntic impostor és el responsable de definir el destí del protagonista. La seva revelació fa que el deure de Lord Arthur sigui assassinar algú. Irònicament aquest personatge serà la víctima.</p> <p>És un home petit, rabassut, amb un cap ben calb i molt divertit, i unes ulleres molt grans amb muntura daurada; sembla una barreja entre un metge de família i un advocat rural.(p. 12)</p>
Lady Windermere	<p>Glays és l'amfitriona de la festa i la que suggereix a Lord Arthur que faci ús dels serveis del quiromàntic. Al final de la història ens revela que Mr. Podgers era un impostor.</p> <p>Lady Windermere estava extraordinàriament bella, amb el seu elegant coll d'ivori, els seus grans ulls de color blau de nomoblidis, i els seus rínxols espessos de cabells daurats. Cabells que eren d'un veritable or pur, no pas d'aquell color pàl·lid semblant a la palla que avui dia usurpa el nom ple de gràcia del metall més noble, sinó del mateix or que es troba entreteixit als raigs del sol o amagat en l'ambre singular; i emmarcaven la seva cara com si fos la d'una santa, però sense restar-li la fascinació d'una pecadora. (p. 10)</p>
Sybil Merton	<p>La promesa de Lord Arthur és la principal motivació del protagonista. També és l'encarregada de desvelar l'intent fallit d'assassinar Lady Clemente.</p> <p>El cap menut i de forma exquisida tombat lleugerament cap a un costat, com si el coll prim, talment un jonc, amb prou feines pogués suportar la càrrega de tanta bellesa; tenia els llavis lleugerament separats, i semblaven fets per a la música més dolça; i tota la tendra puresa de la joventut contemplava meravellada el món des d'aquells ulls somiadors.(p.30)</p>

L'estructura

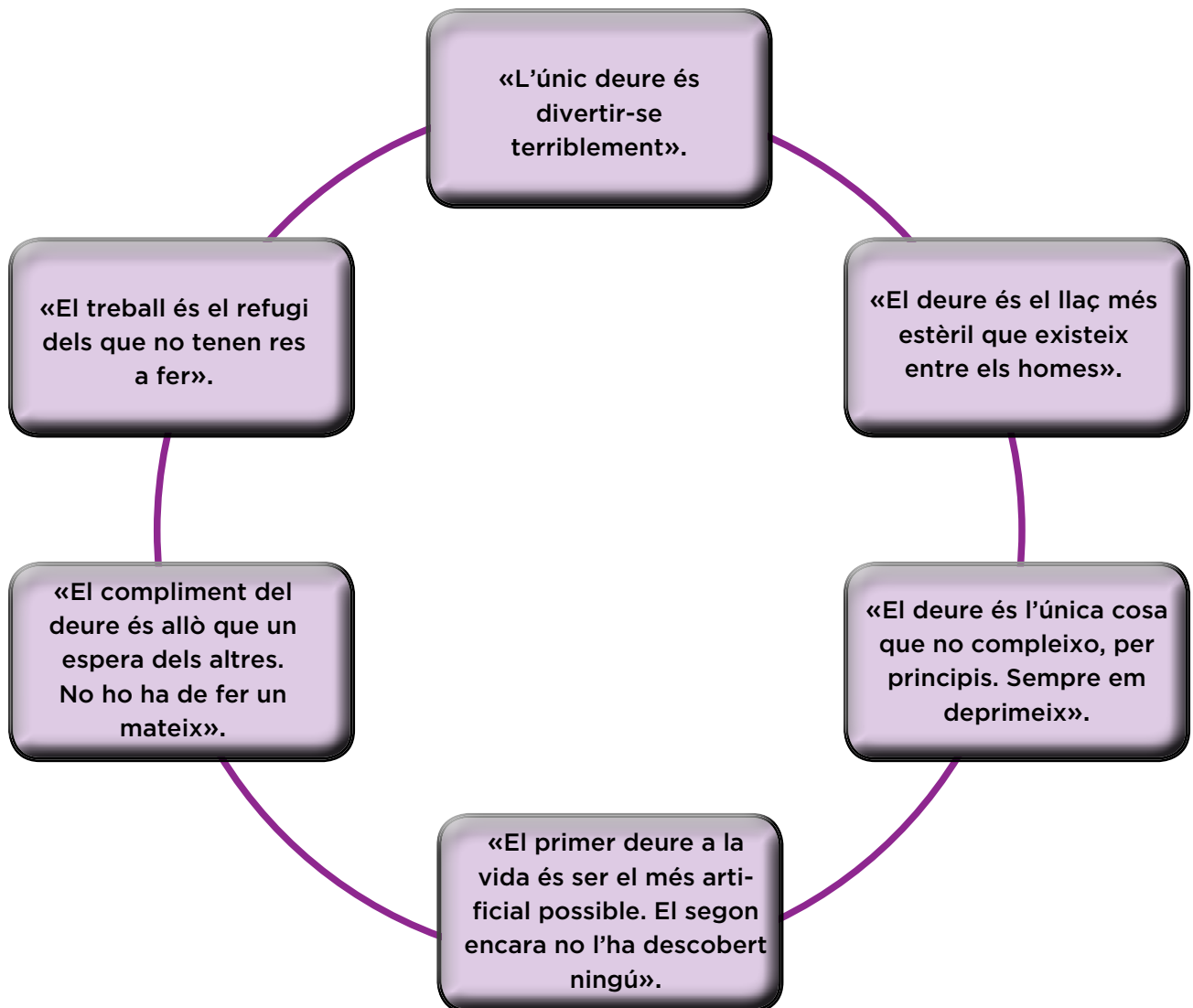
7. A cavall entre el conte i la *nouvelle* (novel·la curta), el conte de Lord Arthur de fet respon a una estructura de novel·la: plantejament, nus i desenllaç, desenvolupats de manera lineal. Relacioneu amb fletxes cada capítol amb el resum que li correspon, ordenant-ne els esdeveniments. Després, determineu quins capítols constitueixen el plantejament, el nus i el desenllaç del relat.

Els tema principal: el sentit del deure

8. El crim de Lord Arthur Savile és una paròdia dels valors imperants a la societat victoriana. Concretament, Oscar Wilde fa mofa d'una de les qualitats que eren més ben valorades entre les classes benestants de l'època: el sentit del deure. El personatge de Lord Arthur es veu completament condicionat pel deure de cometre un assassinat, un deure que irònicament està basant en la superstició de llegir la mà.

- Llegiu alguna de les frases famoses que va pronunciar Oscar Wilde i contesteu les preguntes que trobareu a continuació:

- Quina frase us agrada més? Amb quina no esteu d'acord?
- Quina és la opinió de Wilde sobre el deure?
- Com difereixen la seva opinió sobre el deure i la que profesa la societat que el rodeja?
- Com creieu que l'autor parodia el concepte de deure a *El crim...*?

Els recursos

9. Com a estudiós del llatí i les llengües que en deriven, Oscar Wilde era un gran admirador de la llengua i la cultura de França. La narració que heu llegit està farcida d'expressions en francès, algunes de les quals estan traduïdes pel traductor. D'altres, en canvi, es poden deduir fàcilment pel context.

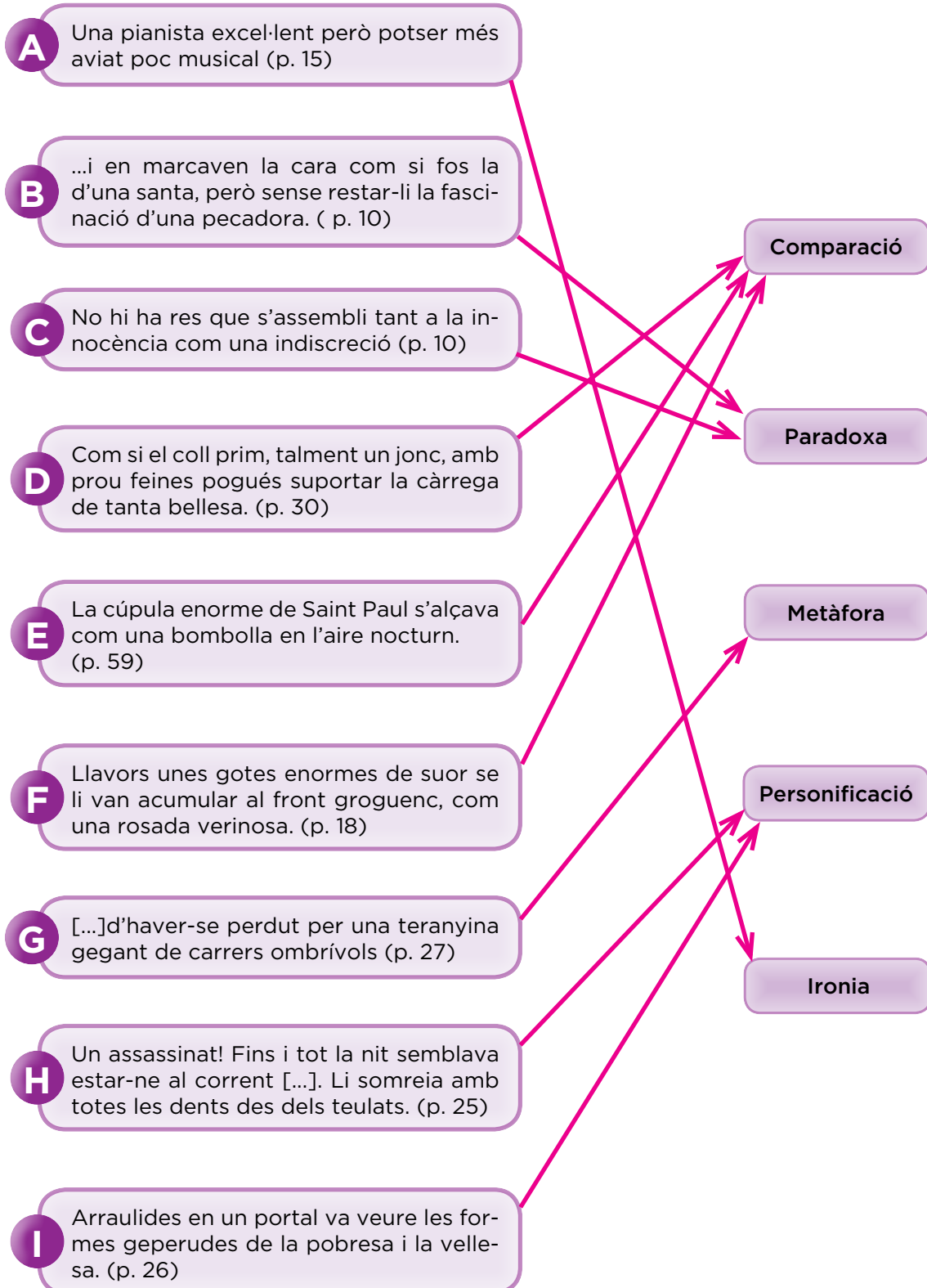
- Busqueu aquestes expressions al text, escriviu la frase on apareix i mireu d'esbrinar-ne el significat.

Expressió o paraula en francès	Context	Significat
<i>À la rascette</i>	Faci el favor de doblegar el canell. Tres línies ben diferenciades <i>à la rascette!</i> (p. 13)	Línies que es formen sota el palmell de la mà.
<i>Tête-à-tête</i>	I que no havia de ser encoratjada si no era en un <i>tête-à-tête</i> . (p. 16)	Interacció cara a cara.
<i>Crêpe-de-chine</i>	Amb aquell vestit suau i ajustat de <i>crêpe-de-chine</i> . (p. 30)	Tipus de teixit, semblant a la seda crua.
<i>Bonbonnière</i>	Aquesta <i>bonbonnière</i> de plata tant i tant preciosa. (p. 44)	Capsa per posar caramels o dolços.

- Busqueu al text l'expressió en francès que té aquest significat:
 - El món està fet així → *On a fait le monde ainsi* (p. 13)
 - Fer morros → *Faire la moue* (p. 17)
 - Per mi han fet bogeries → *On a fait des folies pour moi* (p. 36)
 - Carreró sense sortida → *Cul-de-sac* (p. 49)

Les figures retòriques

10. L'escriptura d'Oscar Wilde n'és farcida i aquest conte no n'és cap excepció. Relacioneu els fragments del text amb la figura retòrica corresponent. Abans de fer l'exercici consulteu aquesta pàgina: <http://www.xtec.cat/~jroca124/figures.htm>

11. Les comparacions. És potser en les comparacions on trobem més exemples del gust exquisit de Wilde, on podem veure amb claredat la influència de l'ESTETICISME en la seva literatura. Llegiu-ne l'apartat corresponent al dossier informatiu que apareix al llibre i després busqueu comparacions en què l'autor recorre a les pedres precioses o els metalls nobles per crear bellesa a través de les figures retòriques.

RUBÍ

p. 59

JADE

p. 58

IVORI

p. 29

PLATA

p. 59, p.26, p. 35

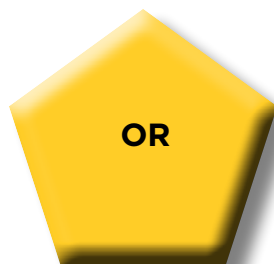
**PEDRA DE
LLUNA**

p. 29

AMETISTA

p. 43

OR

p. 58, p.10

12. L'humor i la ironia a través de contraris o oxímorons. Expliqueu on rau la ironia dels fragments següents:

Resposta suggerida:

Havia canviat més d'una vegada de marit; de fet a la guia Debrett se li reconeixien tres matrimonis; però com que mai no havia canviat d'amant, feia temps que el món havia deixat d'escandalitzar-se amb ella.	L'autor fa befa del fet que la societat victoriana s'escandalitza més del divorci que no pas del fet de tenir amants.
Els detectius anglesos són en realitat els nostres millors amics, i sempre he corroborat que, si ens fíem de la seva estupidesa podem fer el que ens vingui de gust.	L'autor fa befa de la ineptitud dels detectius anglesos.
No sóc gens cínica, senzillament tinc experiència, cosa, de tota manera, que és gairebé el mateix.	L'autor suggereix que com més experiència tens més cínica et tornes.
Estic totalment d'acord amb tu, és una bajanada que els pobres vulguin portar roba maca, però avui en dia tothom és tan radical i poc religiós, que és molt difícil fer-los entendre que no haurien de provar de vestir-se com les classes superiors. No sé on anirem a parar. Com diu sovint el papa en els seus sermons, vivim en una època de descreguts. (p. 55)	L'autor torna a posar en evidència les idees de la societat on viu, en què les classes socials altes consideraven radical i poc religiós que les classes baixes intentessin millorar el seu estatus social. La igualtat era doncs un ideal mal vist.
El papa diu que la llibertat es va inventar en temps de la Revolució Francesa. Quina cosa tan horrorosa!	Wilde ens fa somriure quan posa en boca d'un personatge la definició de llibertat com una cosa horrorosa.

Al voltant de la narració

L'època victoriana

13. Oscar Wilde va viure en un període molt especial del Regne Unit: l'època victoriana. Llegiu la informació sobre aquest període històric que teniu al quadern documental, al final del llibre, i després consulteu les pàgines següents:

www.computerclipart.com

http://www.xtec.cat/~cgonza2/PRIMER%20BACHILLERAT/T2%20epoca%20revoluciones/1%20revolucio_industrial.html

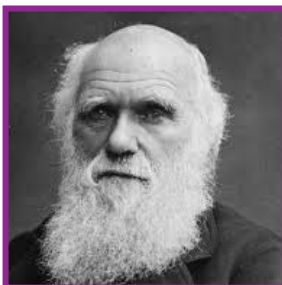
<http://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/2010/11/26/1%E2%80%99anglaterra-victoriana/>

<http://www.buxaweb.com/historia/temes/contemp/revolucioindustrial.htm#PERSONATGES>

<http://webs.racocatala.cat/cat1714/seglexx/h-1750-revindustrial.htm>

http://darwin.evolutio.org/documents/00/ca/gral_foto_low/content/inici/any_darwin.html

- Busqueu informació sobre els personatges i conceptes següents. De quin manera estan relacionats amb l'època victoriana?

Charles Darwin

Revolució industrial

Classes socials

Reina Victòria

Grans invents

Imperi britànic

- Per parelles, fixeu-vos en el quadre de dates destacades del dossier informatiu que trobareu al final del llibre i completeu el quadre següent:

Esdeveniments polítics		Invents que han fet història	
La reina Victòria ocupa el tron.	1939	1837	Un escocès inventa la bicicleta.
L'Índia passa a dependre del govern britànic.	1858	1863	S'inventa el futbol.
La Gran Bretanya ocupa el sud d'Àfrica.	1877	1896	Descobriments de l'electró.

14. Està de moda! Com heu llegit, l'època victoriana va ser una època d'esplendor econòmica i les classes benestants com ara la de Lord Arthur assistien a nombrosos actes socials, on sovint feien ostentació de la seva posició mitjançant la vestimenta. Observeu les il·lustracions del llibre que heu llegit (pàgines 18, 38, 45, 60).

- Com anaven vestits els homes de classe alta?
- I les dones de classe alta?
- Busqueu il·lustracions a Internet sobre la moda de l'època i ompliu el quadre amb imatges:

Els senyors	Les senyores
	

http://mistercrew.com/files/2010/09/victorian_mens_fashion_01.jpg

<http://www.tigermoon.co.uk/UserFiles/productImages/what%20the%20victorians%20wore%20304092010153413.jpg>

- Juguem! Per practicar:
http://www.bbc.co.uk/history/british/launch_gms_victorian_dress.shtml
http://www.azaleasdolls.com/game_victorian.html

Fem una ullada a un quiosc victorià... La premsa dins de la història

15. En el conte de Lord Arthur, el nostre personatge s'assabenta del resultat dels seu crim pels diaris, i en nombroses ocasions fa referència a les publicacions del moment. Mireu atentament el quiosc victorià que teniu a sota i encercleu els diaris que es mencionen dins del conte de Lord Arthur:

L'expansió de la premsa escrita tal com la coneixem ara va començar sens dubte al segle XIX. Amb la generalització de la impremta la societat ara estava molt més ben informada i amb més rapidesa. Per a molts escriptors també va significar una catapulta a la popularitat, ja que molts d'ells van publicar les seves novel·les per capítols als diaris de moda.

El crim de Lord Arthur Savile i altres contes
Orientacions didàctiques

- No li digui que està promès amb una de les noies més boniques de Londres, perquè això va sortir publicat fa un mes al *Morning Post* (p. 17)
- A les quatre de la tarda van arribar els diaris del vespre i lord Arthur va desaparèixer a la biblioteca amb el *Pall Mall*, el *St. James's el Globe* i l'*Echo*, per a immensa indignació del coronel Goodchild, que volia llegir les ressenyes d'un discurs que havia pronunciat aquell matí a Mansion House[...] per alguna raó o altra, el coronel sentia un fort prejudici en contra de l'*Evening News* (p.53)
- Cada dia estudiava la columna de necrològiques del *Times*. (p. 41)

16. Busquem titulars! En l'exercici anterior hem parlat de la importància de la premsa a l'època victoriana, així que ara fem de periodistes. Imagineu-vos que heu de promocionar *El crim de Lord Arthur Savile* als mitjans de comunicació. El text és farcit de comentaris i frases enginyoses que es podrien convertir en un bon titular. De totes les frases brillants i iròniques que us proposem, quina creieu que pot cridar més l'atenció a possibles lectors? Per què?

Resposta oberta.

“La passió pel plaer és l'autèntic secret per conservar la joventut”. (p. 10)

“No hi ha res interessant que estigui bé”.
(p. 13)

“El confort és l'única cosa que ens pot oferir la nostra civilització”. (p. 14)

“Si una dona no pot fer que els seus errors siguin encisadors, no és prou dona”. (p. 15)

“La base més adient per a un matrimoni és un malentès mutu”. (p. 17)

“Jo no trobo que un marit hagi de ser fascinat, és massa perillós”. (p. 20)

“Avui en dia a ningú li interessien els parents llunyans. Fa anys que van passar de moda”.
(p. 20)

“El món és un escenari però l'obra té un repartiment nefast”.
(p. 22)

“No s'ha de fer esperar a les senyores, Lord Arthur. El bell sexe sovint és impacient”. (p. 23)

17. Ara us toca a vosaltres fer de periodistes. Imagineu que treballeu a qual-sevol dels diaris victorians que Wilde menciona al relat *El crim de Lord Arthur Savile* i que descobriu la veritat sobre la mort del senyor Podgers i els motius de Lord Arthur per matar-lo. Redacteu la notícia amb el títol següent: LA CONFESSIÓ DE LORD ARTHUR. Consulteu les característiques d'aquesta tipologia textual abans de començar:

<http://www.xtec.cat/~mjulia/centres/divers/pautanot.pdf>

<http://www.uji.es/CA/serveis/slt/cal/fitxes/noticia.shtml>

Les referències clàssiques

18. Oscar Wilde era un home molt culte i això es reflecteix en les seves obres, ja que les referències a altres autors i a la cultura clàssica són constants.

■ Llegiu els paràgrafs següents i després relacioneu els personatges subratllats amb les imatges i les definicions:

- A. “Veient-lo, qualsevol pensaria que **Nèmesi** havia robat l’escut a **Pal·las** i havia ensenyat a Lord Arthur el cap de la Gorgona. Semblava convertit en pedra, i la seva cara semblava de marbre, de tanta malenconia com desprenia”. (p. 22)
- B. “Els nostres **Guildensterns** ens interpreten **Hamlet**, i els nostres Hamlets han de fer broma com si fossin el **princep Hal**”. (p. 22)
- C. “ Afortunadament per a ell, tampoc no era un simple somiador, ni un ociós desvagat. Si ho hagués estat, hauria dubtat, com **Hamlet**, i hauria deixat que la irresolució obstaculitzés el seu propòsit”. (p. 32)

- 1. Personatge de l’obra de Shakespeare a *Hamlet*. Cortesà que espia Hamlet.
- 2. Personatge principal a l’obra de Shakespeare *Hamlet*.
- 3. Personatge d’una obra de Shakespeare, fill d’ Enric IV, aficionat a la disbauxa i les tabernes.
- 4. En la mitologia grega, un monstre marí.
- 5. En la mitologia grega, divinitat que personifica la venjança, la justícia divina, l’equilibri, la fortuna i el càstig de les culpes.
- 6. En la mitologia grega, deessa de la de la saviesa i de l’artesanía, com ara el teixit i la ceràmica. També és deessa de la guerra.

HAMLET

2. Personatge principal a l’obra de Shakespeare *Hamlet*.

PRÍncep HAL

3. Personatge d’una obra de Shakespeare, fill d’ Enric IV, aficionat a la disbauxa i les tabernes.

NÈMESI

5. En la mitologia grega, divinitat que personifica la venjança, la justícia divina, l’equilibri, la fortuna i el càstig de les culpes.

PAL·LAS

6.
En la mitologia grega, deessa de la saviesa i de l'artesanaria, com ara el teixit i la ceràmica. També és deessa de la guerra.

GUILDERSTEN

1.
Personatge de l'obra de Shakespeare a Hamlet. Cortès que espia Hamlet.

GORGONA

4.
En la mitologia grega, un monstre marí.

- Ara que ja sabeu qui són els personatges que surten en aquestes comparacions, expliqueu-ne el significat:

“Veient-lo, qualsevol pensaria que Nèmesi havia robat l'escut a Pal·las i havia ensenyat a Lord Arthur el cap de la Gorgona. Semblava convertit en pedra, i la seva cara semblava de marbre, de tanta malenconia com desprenia”. (p. 22)

“Els nostres Guildensterns ens interpreten Hamlet, i els nostres Hamlets han de fer broma com si fossin el príncep Hal” (p. 22)

“Afortunadament per a ell, tampoc no era un simple somiador, ni un oció desvagat. Si ho hagués estat, hauria dubtat, com Hamlet, i hauria deixat que la irresolució obstaculitzés el seu propòsit”. (p. 32)

Sabem que si miraves fixament una Gorgona et quedaves literalment petrificat, així que Wilde utilitza aquesta figura de la mitologia grega per expressar la sorpresa al rostre de Lord Arthur.

Wilde opina que el món és un escenari però no sempre els papers hi estan ben repartits, és com si Guildenstern fes de Hamlet i Hamlet de Príncep Hal, personatges totalment oposats.

Hamlet és un personatge torturat i ple de dubtes, la frase “ser o no ser” és seva, i d'aquí ve la comparació amb ell.

La quiromància

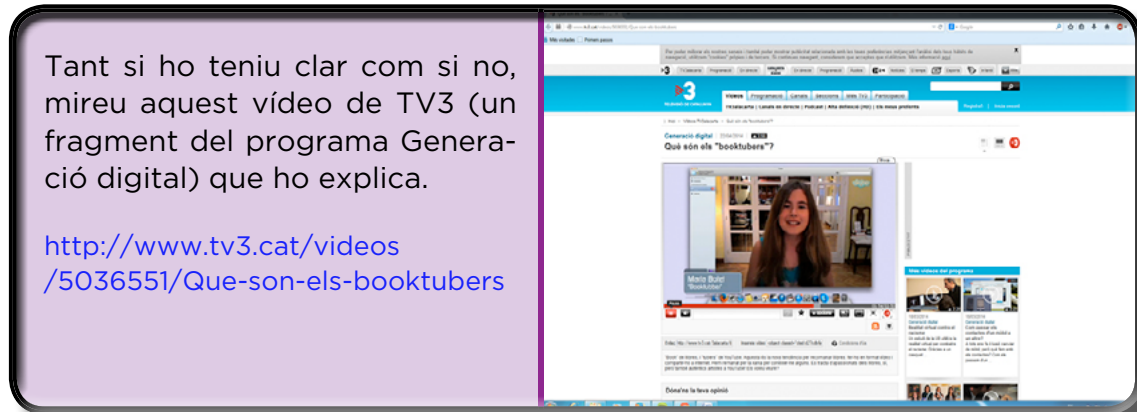
- 18.** Una part molt important de l'argument de la història és la quiromància, que queda explicada dins la trama com l'art d'endevinar el passat d'una persona i de predir-li el futur mitjançant l'examen de les línies, prominències i altres característiques del palmell de la mà. T'atreviries a llegir la mà d'un company? Ja sabeu que en el conte queda clar que és una pràctica molt reveladora, així que sigueu discrets! Aquí trobareu una guia molt eficaç per ser-ne experts!:

<http://www.xtec.cat/ieselfoix/barracons/n29/report.htm>

IV. ACTIVITATS PER COMPARTIR LA LECTURA

Parlem de llibres a la xarxa

Sabeu què és un booktuber? Què us fa pensar, si unim “llibre” (*book*) i YouTube?

1. Feu de booktubers. Graveu un vídeo en què recomaneu *El crim de Lord Arthur Savile* a persones de la vostra edat. Seguiu aquestes recomanacions:

- Feu un esquema del que voleu dir i assageu algunes vegades abans d'enregistrar el vídeo.
- Presenteu-vos a vosaltres, abans que el llibre.
- Mireu de ser divertits i originals. Heu de guanyar-vos la fidelitat de l'espectador. Que no tanqui el vídeo...

Resposta oberta.

2. La literatura entra per la vista, només? Una altra opció per gaudir de la literatura que té força èxit són els audiollibres. El text literari està enregistrat i només cal escoltar-lo. L'opció més amena és aquella en què els personatges i la veu narrativa són de persones diferents i que tenen ambientació sonora.

Resposta oberta.

- A la classe, feu set grups. Cada grup s'ha d'encarregar de l'enregistrament d'un dels capítols. Repartiu-vos la veu narrativa i els personatges que hi surten. Assageu la dicció, l'entonació... Quan us surti bé, enregistreu-ho!
- Podeu ambientar el relat amb sons, tant de creats per vosaltres com d'un banc de sons. Al web de recursos de l'xtec podreu triar i remenar!

<http://www.xtec.cat/web/recursos/media/radio/biblioteca>

- Quan tingueu tots els arxius, podeu penjar-los junts en un blog de classe sobre *El crim de Lord Arthur Savil*. D'aquesta manera, quedarà el relat complet. També hi podeu incloure els booktubes que hagueu fet a l'activitat anterior. Demaneu ajuda a la professora o al professor!

Resposta oberta.

Parlem-ne!

3. Habitualment, llegim individualment i en solitari: a casa, en silenci a la biblioteca, a la platja, a l'ombra d'un arbre, en una cafeteria... Però la literatura també pot viure's i gaudir-se en grup. Com? Crear un club de lectura és una bona manera de fer-ho.
- Feu grups de quatre o cinc persones. Seieu de manera que us veieu tots i que estigueu còmodes i relaxats. Un cop acabat de llegir el relat, comenteu-lo lliurement. Un dels membres del grup pot fer de guia, a més. Serà qui s'encarregarà de donar els torns de paraula (si cal) o de fer algunes preguntes per si no sabeu per on començar. Aquí us en suggerim unes quantes:

Club de lectura: *El crim de Lord Arthur Savile*, d'Oscar Wilde.

- N'havíeu sentit a parlar, d'aquest relat?
- Coneixíeu l'autor?
- Quina impressió us transmet la portada?
- Què esperàveu trobar-hi, abans d'obrir-lo?
- I quan n'heu vist les il·lustracions?
- Què opineu de la trama? És creïble?
- Quin és el personatge que us ha agradat més? Per què?
- Què opineu del final? Us sembla una bona manera de tancar la història?
- Què penseu que intentava dir, l'autor, amb aquesta obra?
Penseu que se'n surt?
- Si haguéssiu de recomanar o desaconsellar el llibre, què en destacaríeu?
- ...

Resposta oberta.

- Si encara voleu fer un pas més i continuar rumiant i compartint les vostres idees sobre el llibre, us recomanem que participeu en l'espai «Què llegeixes?». Hi ha un fil sobre Oscar Wilde i les seves obres. I, és clar! Ja que *hi* sou –però si encara no *en* sou–, podeu registrar-vos-hi i passar a formar part d'aquest espai per parlar dels llibres que ja heu llegit i decidir-vos per quin serà el pròxim.

Resposta oberta.

V. I A MÉS A MÉS, ALTRES CONTES

En el llibre, a més, hi ha tres relats més. Tots reflecteixen la manera de fer de l'època victoriana, tracten temes que per a Wilde eren importants i intenten transmetre una idea sobre la qual reflexionar.

Una visió global

1. Quin de tots els contes breus us ha interessat més, i per què?
Resposta oberta.
2. Els títols dels relats que heu llegit donen pistes sobre el contingut de cada història. Quins títols hauríeu posat, vosaltres? Sigueu creatius i busqueu almenys un parell de títols diferents per a cada conte.
Resposta oberta.
3. Trieu, per grups, un dels contes i dramatitzeu-ne un fragment. Per fer-ho, cal que prepareu el text (els personatges, la veu del narrador...) i que assaieu. Després, escenifiqueu-lo a classe.
Resposta oberta.
4. Individualment, trieu un dels contes i prepareu-ne una versió per explicar-lo en veu alta a un grup d'infants. No es tracta de llegir el text sinó d'explicar-lo amb les vostres paraules, fixant-vos en l'entonació que cal emprar i també en els altres recursos que podeu fer servir per mantenir l'atenció de qui us escolta (gestualitat, pauses, interacció amb el públic...). Si en teniu l'oportunitat, expliqueu-lo a un infant o grup d'infants (d'una escola, familiar, veí/veïna...) i fixeu-vos en les seves reaccions (atenció, interrupcions per preguntar dubtes, exclamacions...). Podeu enregistrar l'explicació del conte, triar els fragments de la filmació que considereu més interessants i compartir-los amb els vostres companys.
Resposta oberta

Conte a conte

Completeu les fitxes que trobareu a continuació, sobre cadascun dels contes, i responeu les preguntes o feu les activitats que se us plantegen per aprofundir-hi més.

EL FANTASMA DE CANTERVILLE²

Argument:

Una família americana compra un vell castell anglès tot i que el venedor els adverteix que l'edifici està encantat. El fantasma apareix amb la intenció d'espantar-los però en lloc d'aconseguir-ho és ell qui pateix l'assetjament de la família, acaba deprimat i volent morir per sempre. L'amor de Virginia aconseguix que el fantasma es penedeixi dels seus pecats i finalment pugui morir i ser enterrat en pau al jardí de la mort. Virginia es queda les joies que el fantasma li ha regalat i es converteix en duquessa de Cheshire.

Personatge/s principal/s:

Sir Simon, Sra. Otis, els bessons, Hiram Otis, Virginia Otis, Washington Otis.

Tema/es:

L'egoisme/la generositat, la compassió, l'amor, la incomprensió de l'artista, les convencions socials.

Quin creieu que és l'objectiu del conte?

El conte és una sàtira de les històries de fantasmes. Canviant el rol del fantasma d'agressor a víctima, l'autor aconseguix situacions hilarants que posen en evidència les convencions socials i les misèries humanes.

És aplicable a la societat actual? Per què?

Sí. Tots els temes que apareixen al relat són plenament actuals.

Per aprofundir-hi més

1. El fantasma de Sir Simon no s'assembla gaire al model de fantasma que apareixia habitualment en textos literaris. Com és, el fantasma de Canterville? Escriviu-ho en la taula per fer-ne una comparació.

Fantasma literari	Fantasma de Canterville
És molt cruel.	Es dedica a espantar perquè és la seva obligació. No és cruel.
No té sentiments, no mostra emocions.	Té sentiments. Es deprimeix davant l'actitud dels Otis i per com el tracten. Desitja morir (com a fantasma).
No parla, o ho fa molt poc. Xiscla i gema.	Parla amb total naturalitat.

² Es pot trobar una proposta didàctica ampliada sobre aquest relat al dossier "El fantasma de Canterville i altres contes".

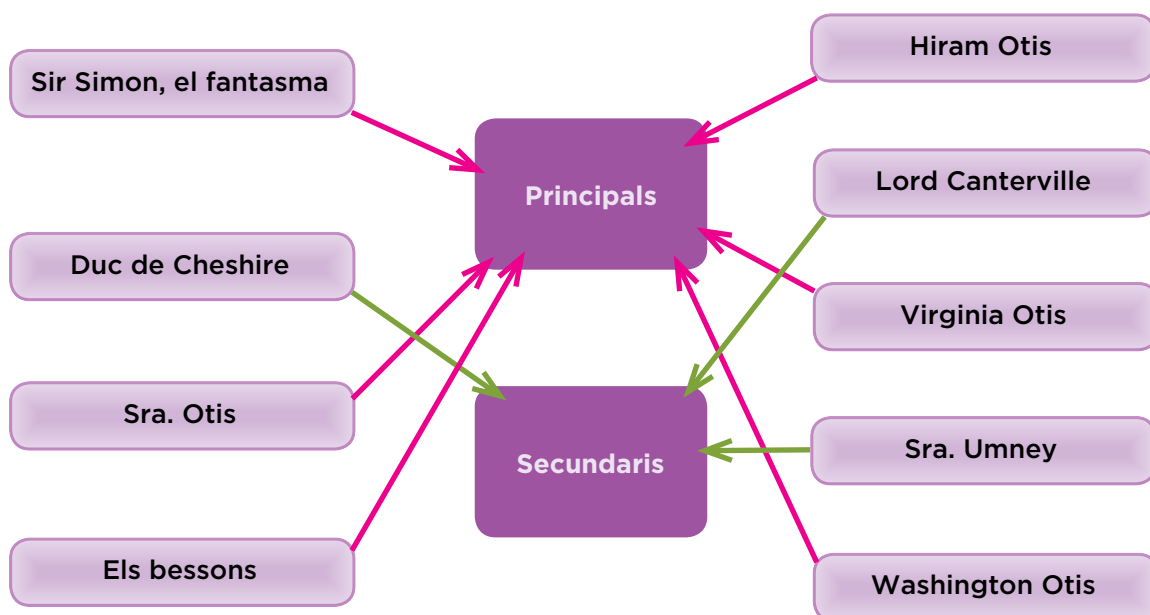
Té un aspecte terrorífic.	El seu aspecte és normal, de persona gran. Pot prendre altres aspectes, però. De vegades es caracteritza per actuar.
Turmenta les persones que viuen a la mateixa casa.	No aconsegueix espantar ni turmentar la nova família.
És un personatge pla (no evoluciona psicològicament).	És un personatge rodó (evoluciona psicològicament).

2. El protagonista del relat és el fantasma de Sir Simon, el qual li dóna títol. N'és, doncs, el personatge principal, tal com podeu comprovar llegint les definicions de tipus de personatges:

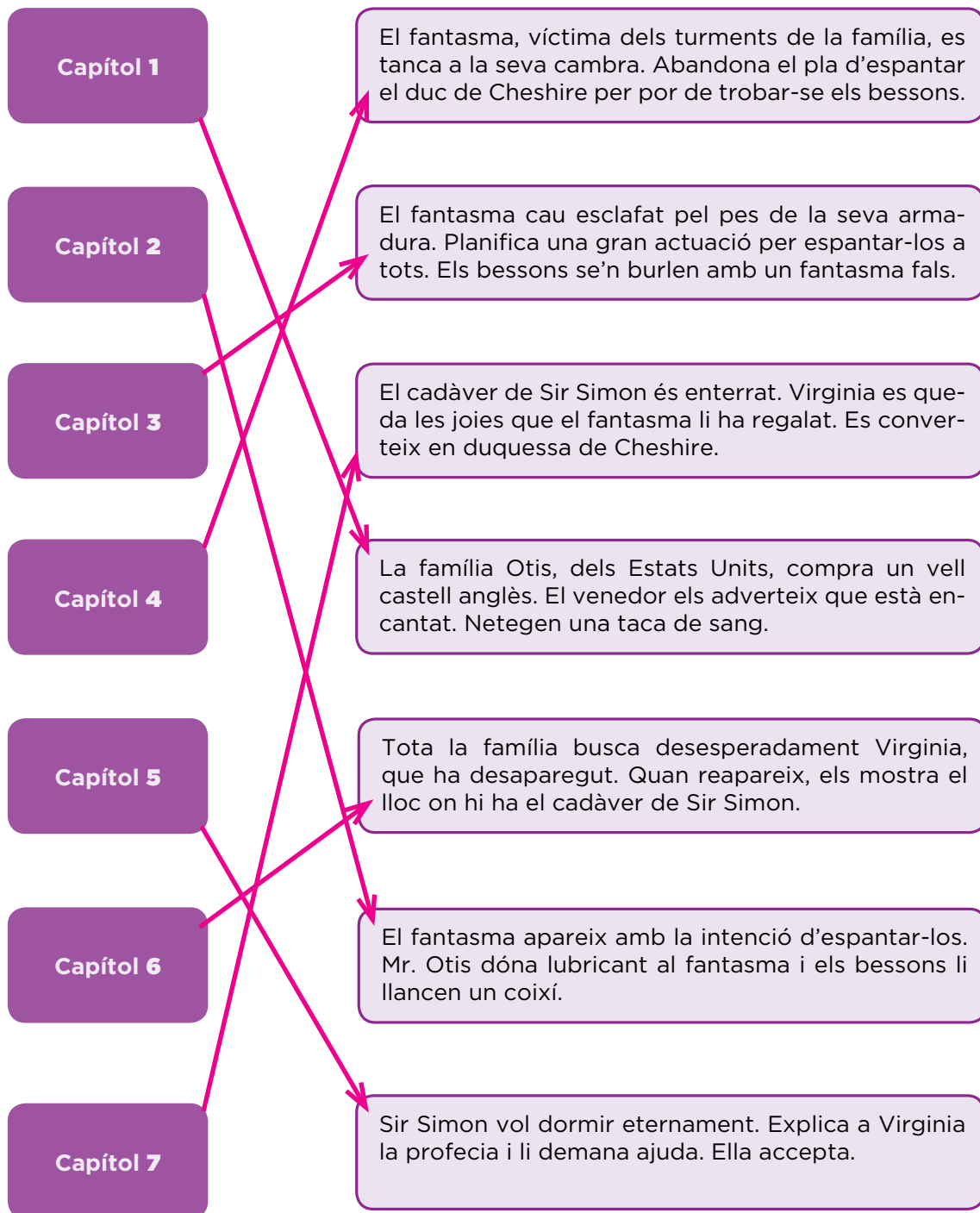
Classificació dels personatges	
Principals	Intervenien constantment en l'acció, de la qual són els protagonistes (o herois). Generalment són individus, encara que poden ser un col·lectiu o grup humà.
Secundaris	Col·laboren de manera regular en les accions dels protagonistes principals.

Podeu trobar aquesta i més informació sobre personatges a la mud de l'edu365.cat. *Personatges a la recerca d'identitat*.
<http://www.edu365.cat/eso/muds/catala/literatura/prosa/identitat/index.htm>

3. Com classificaríeu aquests personatges? Uniu els noms amb les etiquetes.

4. Relacioneu amb fletxes cada capítol amb el resum que li correspon, ordenant-ne els esdeveniments.

2. L'ESFINX SENSE SECRET

Argument:

El protagonista es troba per casualitat un vell amic, Lord Murchison. Aquest li explica la història que el corrou: es tracta d'una dona, Lady Alroy, de qui es va enamorar i que va morir deixant sense resoldre el misteri que l'envoltava. El final ens suggereix que el misteri era fictici i que en realitat només existia als ulls de l'enamorat.

Personatge/s principal/s:

Lady Alroy, Gerald Murchison

Tema/es:

La falsa aparença i la realitat, els secrets.

Quin creieu que és l'objectiu del conte?

Fer reflexionar sobre les aparences i el que som en realitat, sobretot el que imaginem de les persones que no coneixem prou bé.

És aplicable a la societat actual? Per què?

Resposta suggerida: Precisament la nostra societat actual està basada en la imatge i les aparences. Podem aplicar aquesta discussió a temes actuals com la realitat virtual o fins i tot les xarxes socials i la imatge de felicitat que els seus usuaris en molts casos volen projectar.

Per aprofundir-hi més

1. El conte és molt breu però farcit de frases enginyoses. Expliqueu el significat de les frases següents:

Les dones se les ha d'estimar, no se les ha d'entendre.
(p. 123)

Com que les dones són tan complicades no val la pena intentar comprendre-les.

És la Gioconda amb pells de marta.
(p. 126)

És tan bella que s'assembla a la famosa pintura de Leonardo da Vinci però vestida amb abric de pell.

Sempre li dèiem que era el millor dels amics si no diguéssim sempre la veritat.
(p. 123)

Irònicament, els amics el criticaven per massa sincer, una qualitat que se suposa imprescindible per ser amic d'algu.

Sentia passió pel secretisme, però no era res més que una esfinx sense secret. (p. 131)

Era una persona que es volia fer la interessant però en realitat no amagava cap misteri important.

2. El conte acaba quan el narrador li diu a Lord Murchison que ell creu que la seva misteriosa estimada no amagava res important. Però Lord Murchison no n'està del tot convençut i la seva resposta és: «No ho sé pas...». I vosaltres, què en penseu? Creieu que la protagonista amagava algun secret? Quin?

3. EL MILIONARI MODÈLIC

Argument:

En Hughie és un jove pobre però bona persona que està molt enamorat de la seva promesa, amb qui no es pot casar per falta de diners. Un dia passa per l'estudi del seu amic pintor Alan Trevor. L'Alan està pintant un pidolaire. En Hughie es compadeix del pobre home i li dona diners. Dies després l'Alan li explica que en realitat el vell pidolaire és un baró milionari. En Hughie s'avergonyeix molt d'haver-li donat diners però l'endemà rep una carta amb un xec de part del baró que li permet casar-se amb la seva estimada.

Personatge/s principal/s:

Hughie, el baró Hausberg, Alan Trevor.

Tema/es:

L'amistat, la generositat, els judicis a partir de les aparences, els diners.

Quin creieu que és l'objectiu del conte?

Demostrar que les aparences enganyen i que una bona acció pot portar a la felicitat.

És aplicable a la societat actual? Per què?

Sí, vivim en una societat molt materialista, en què els diners ho són tot i en què els valors com l'amistat i la generositat van a la baixa.

Per aprofundir-hi més

1. Esteu d'acord amb Wilde? Llegiu les frases següents i discutiu si compartiu el punt de vista.

Si un no és ric, no serveix de res ser un xicot encantador.(p. 135)

És millor tenir uns ingressos regulars que no pas ser una persona fascinat. (p. 135)

Els models milionaris són escassos; però, diantre, els milionaris model encara ho són més! (p. 144)

El cor d'un artista és el seu cap.(p. 141)

Resposta oberta

2. El protagonista de la història se sent molt avergonyit quan descobreix que el pidolaire a qui dona diners és en realitat milionari. Recordeu haver passat alguna vegada per alguna situació incòmoda o violenta? Expliqueu-la als companys.

Resposta oberta

Bibliografia

Oscar Wilde, *El crim de Lord Arthur Savile i altres relats*. Barcelona: Bambú, 2009. Col·l. Lletres majúscules. Barcelona, 2009.

Badia, Joan. «Propostes de treball», dins: Oscar Wilde. *El fantasma de Canterville i altres contes*. Barcelona: Vicens Vives, 1994 (reimpresió de 2010). (Col·l. Aula Literària)

Usandizaga, Aránzazu. «Introducció i notes», dins: Oscar Wilde. *El fantasma de Canterville i altres contes*. Barcelona: Vicens Vives, 1994 (reimpresió de 2010). (Col·l. Aula Literària)

Webgrafia

Azalea's dress up dolls. The soulless Victorian dress-up dolls. http://www.azaleasdolls.com/game_victorian.html [Consulta: agost de 2014]

BBC history. Tudors and Victorians: Dressing Up. http://www.bbc.co.uk/history/british/launch_gms_victorian_dress.shtml [Consulta: agost de 2014]

Biography.com. Oscar Wilde biography. <http://www.biography.com/people/oscar-wilde-9531078> [Consulta: juliol de 2014]

Edu 365. Personatges a la recerca de la identitat. <http://www.edu365.cat/eso/muds/catala/literatura/prosa/identitat/index.htm> [Consulta: agost de 2014]

Gallardo, Pere. El gust per la lectura. Conferències 2009-210: Novel·la de detectius, Pistes per descobrir l'èxit d'un gènere. http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/b71e5bbd-42a8-4155-81f4-a1b1e37ed5fc/conf_0910_detectius.pdf [Consulta: agost de 2014]

Oscar Wilde official web site <http://www.cmgtw.com/historic/wilde/> [Consulta: juliol de 2014]

Oscar Wilde online. *The Works and Life of Oscar Wilde.* <http://www.wilde-online.info/works.htm> [Consulta: juliol de 2014]

Sociedad Victoriana Augusta ■ Los bailes en el siglo XIX. <http://www.sociedadaugusta.com/AUGUSTA/viewtopic.php?f=10&t=1909> [Consulta: juliol de 2014]

The Oscar Wilde collection <http://www.oscarwildecollection.com/> [Consulta: juliol de 2014]

The Victorian web. *Oscar Wilde.* <http://www.victorianweb.org/authors/wilde/index.html> [Consulta: juliol de 2014]

Universitat Jaume I. El llenguatge periodístic. <http://www.uji.es/CA/serveis/slt/cal/fitxes/noticia.thtml> [Consulta: agost de 2014]

Viquipèdia. La novel·la detectivesca. http://ca.wikipedia.org/wiki/Novel%C2%B7la_detectivesca [Consulta: agost de 2014]

Viquipèdia. *Oscar Wilde.* http://ca.wikipedia.org/wiki/Oscar_Wilde [Consulta: juliol de 2014]

Viquiodities (Oscar Wilde): http://ca.wikiquote.org/wiki/Oscar_Wilde [Consulta: juliol de 2014]

Wilde on the web <http://www.oscarwilde.com/links.html> [Consulta: juliol de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya ■ Biblioteca de sons ■ <http://www.xtec.cat/web/recursos/media/radio/biblioteca> [Consulta: agost de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya. La quiromància. <http://www.xtec.cat/ieselfoix/barracons/n29/report.htm> [Consulta: agost de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya. Pauta per escriure una notícia. <http://www.xtec.cat/~mjulia/centres/divers/pautanot.pdf> [Consulta: agost de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya. Figures retòriques. <http://www.xtec.cat/~jro-ca124/figures.htm> [Consulta: agost de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya. El gust per la lectura 2010-2011. http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/7e76576c-4092-4959-a043-f28a3d70eddc/club_lectura.pdf [Consulta: agost de 2014]

Televisió de Catalunya. Que són els booktubers. <http://www.tv3.cat/videos/5036551/Que-son-els-booktubers> [Consulta: agost de 2014]